

CDA bijdrage Begroting

Provinciale Statenvergadering – woensdag 9 november 2022
Fractievoorzitter Chris Westerlaken

In samenspraak bruggen bouwen

Meneer de Voorzitter,

Het past ons om bij de laatste begrotingsbehandeling van een statenperiode stil te staan bij de afgelopen vier jaar. Toen dit college aan haar klus begon werd door sommigen een beeld geschetst van potverterende linkse klimaatdrammers die meer idealen hadden dan dat er geld in de schatkist zat. Aan het einde van deze periode kunnen we rustig stellen dat er meer geld beschikbaar is voor alle doelen en ambities dan aan het begin. Deels doordat niet alle plannen uitgevoerd zijn maar ook doordat we in staat zijn geweest om alle onduidelijke reserves die in onze financiële huishouding waren gesloten nu helder en transparant worden weergegeven en dat dit geld volgens onze regels nu voor allerlei doelen beschikbaar zijn.

Naast de energie die is gaan zitten in het op orde krijgen van onze financiën is veel geld en tijd gegaan naar de effecten van de Corona crisis. We waren nog maar goed en wel op weg of we zaten midden in een pandemie waarvan we geen idee hadden hoe lang het zou duren en wat voor effect het zou hebben op de samenleving. Inmiddels weten we dat het vertrouwen in de overheid is afgenomen, dat er mensen zijn die alles beoordelen als onderdeel van een wereldwijd complot van reptielen, maar ook weten we dat we heel efficiënt digitaal kunnen vergaderen.

Al met al een compliment voor de ambtelijke organisatie die er toch maar voor gezorgd heeft dat alles gewoon door bleef draaien en meer nog die onze financiën op orde hebben gekregen, zelfs met een groot personeelsprobleem. Diepe buiging van mijn kant.

Meneer de Voorzitter,

Als CDA staan we in deze onzekere tijd tussen de inwoners van Utrecht. Deze tijd vraagt namelijk niet om eenvoudige politiek, maar om het verbinden van verschillen. In ons land, in onze provincie, zijn inwoners altijd in staat geweest om met elkaar problemen op te lossen. Niet door tegenstellingen uit te vergroten of te polariseren, maar door samenspraak, door kloven te overbruggen.

En we houden het niet bij praten alleen: we willen problemen die benoemd worden, ook oplossen. Om dit te bereiken, zijn wij altijd bereid om compromissen te sluiten. We doen een appèl op iedereen om daaraan bij te dragen. Met oog voor degenen die niet goed mee kunnen komen, voor de kwetsbaren en de mensen die niet de winnaars zijn van een maatschappij waarin alles om het 'ik' lijkt te draaien. Samen zijn we mensen van het 'wij'.

De mens dient in onze visie centraal te staan en moet de ruimte krijgen. Daarom leggen wij nadruk op de eigenheid van dorpen, steden, wijken en regio's in onze provincie. Onze visie is dat het ecosysteem Utrecht op allerlei manieren verbonden wordt en daarmee een samenhangend beleid krijgt.

Onze tijd is onzeker. Toch is er hoop. Hoop door mensen die vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een initiatief nemen, zorg verlenen, dienstbaar zijn. Zo moeten wij ook in de provincie aan de slag, samen met die inwoners, overheden, bedrijven en organisaties.

Een aanpak waarin stedelijke en landelijke gebied niet los van elkaar worden gezien, maar waarin economie en ontspanning, natuur en voedselproductie juist met elkaar samen gaan en elkaar aanvullen en versterken. Als CDA starten we daarom bij de inwoners, zij bepalen zelf hun leefomgeving. Vanuit deze visie is er vanuit de provincie respect voor gemeenten en hun democratische verantwoordelijkheid.

De overheid dient in de ogen van het CDA aanvullend te zijn. Initiatieven van inwoners, bedrijven en maatschappelijk middenveld moeten zoveel mogelijk ondersteund worden. Op sommige thema's zal de overheid een actievere rol moeten pakken, zoals bij woningbouw, de energietransitie en de grote opgaven in het landelijk gebied. De provincie bewaakt de samenhang van de grote opgaven en geeft richting, met oog voor de eerder door mij genoemde eigenheid.

Een menselijke maat voor de groei van Utrecht

Utrecht wordt gekenmerkt door steden en dorpen waarin mensen zich thuis voelen bij gezin, vrienden en familie. Wellicht is Utrecht daarom booming. De ambities om huizen te bouwen, meer ruimte te creëren voor bedrijven en ruimte te bieden aan fiets en auto zijn hoog. Zijn er grenzen aan deze groei?

Ons antwoord is dat we met een menselijke maat verstandig moeten groeien. Vanuit verantwoordelijkheid voor een gezonde samenleving. In ieder dorp en stad is er ruimte voor extra huizen en bedrijven. Vanuit rentmeesterschap is er ruimte voor extra groen, het opwekken van duurzame energie en toekomstgerichte agrarische bedrijven. Tegelijkertijd moet Utrecht verstandig groeien en daarom stellen we ook grenzen. Utrecht moet een provincie blijven met de menselijke maat van de lokale samenleving, met oog voor elkaar.

Het CDA wil dat ons landelijke gebied vitaal en toekomstbestendig blijft. Dat vereist leefbare dorpen en steden met voldoende voorzieningen zoals supermarkten, scholen en ontmoetingsplaatsen. Een vitaal landelijk gebied betekent ook dat boeren er zijn en blijven. Iedere dorp en elke stad krijgt de mogelijkheid voor kleinschalige groei. Met deze groei binnen en buiten de rode contour wordt de leefbaarheid lokaal vitaal gehouden. Kan de gedeputeerde aangeven hoeveel kleine bouwplannen buiten de rode contour al door de provincie al door de provincie zijn goedgekeurd?

De oorlog in Oekraïne toont op pijnlijke wijze aan dat ons energiestelsel herzien moet worden. Vanuit rentmeesterschap willen we zuinig zijn op onze kwetsbare planeet, zodat volgende generaties veilig en gezond kunnen leven. Daarom willen we dat de provincie Utrecht samen met gemeenten werkt aan de energietransitie. Ook wij vinden dat de komende jaren concrete stappen gezet moeten worden om in 2030 minder fossiele energie te gebruiken en een aanzienlijk deel van het energieverbruik in de provincie duurzaam op te wekken. Het wordt tijd voor die gezamenlijke uitvoering.

Mobiliteit verbindt Utrecht.

Tussen wonen, werken en ontspannen wordt gelopen, gefietst, gevaren en gereden. De provincie heeft tot taak dit snel, veilig en duurzaam te laten plaatvinden. Uit een onderzoek van het Planbureau voor de leefomgeving bleek afgelopen week dat er nogal een verschil is in de perceptie van het gebruik van ons OV en de werkelijkheid. Alleen in de gemeente Utrecht blijken de inwoners goed gebruikt te maken van het OV en binnen normale tijd op de bestemming te kunnen komen. Ondanks de schaal van de provincie blijkt trein of bus geen reële optie te zijn voor de inwoners van het landelijk gebied. Het vraagt om naar de toekomst slim te investeren in verbindingen die de kwaliteiten van het ecosysteem Utrecht in stedelijk en landelijk gebied verbinden. Het vraagt ook om goed onderhoud van wegen.

In het kader hiervan vragen wij al jaren om goede OV verbindingen in het landelijk gebied. OV lijnen die betrouwbaar zijn en altijd rijden. In het landelijk gebied heb je immers geen alternatieve OV lijn wanneer die ene bus per uur voor de zoveelste keer uitvalt. Daarom dienen wij een motie in die vraagt om een strenge handhaving van de afspraken met de OV bedrijven.

Regionale economie

De provincie Utrecht heeft een levendige economie en een hoog arbeidspotentieel. Dat moeten we vasthouden en versterken. Ondanks de corona problemen en de huidige energieprijzen is er nog steeds sprake van een gezonde economie in onze provincie. Onder andere doordat de laatste jaren hierin op een verantwoorde manier geïnvesteerd is.

Betrouwbare en transparante overheid

In de afgelopen periode hebben wij in Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten onze bijdrage geleverd aan het bestuur van de provincie. Wij hebben getoond niet weg te lopen voor het nemen van onze verantwoordelijkheid of voor keuzes en compromissen.

Landbouw

Voor agrariërs is het van belang te weten waar de provincie voor staat en wat de randvoorwaarden zijn waarbinnen ze hun bedrijf kunnen ontwikkelen. Wij willen daarom dat de provinciale landbouwvisie de rode draad is in de aanstaande gebiedsgerichte aanpak.

De kracht van de Utrechtse landbouw is de menselijke maat. Familiebedrijven passen goed bij de schaal van het Utrechtse landschap en vormen een onmisbare schakel met de toekomst van de landbouw, de natuurontwikkeling en leefbaarheid in onze provincie.

Wij willen dat de boeren een onderdeel vormen van de oplossing en niet alleen aangewezen worden als probleem. In onze ogen moet de provincie naast de boer gaan staan en een betrouwbare partner zijn.

Cultuur en Erfgoed

In de coronatijd hebben veel cultuurorganisaties het moeilijk gehad. Nu alles weer een beetje lijkt te normaliseren komt daar een sterke inflatie en stijging van de energieprijzen overheen. Kan het college aangeven of zij inzicht heeft in de consequenties voor de sector en kan het college aangeven hoe zij de prijsveranderingen neer laat dalen in de subsidiëring? Met andere woorden stijgt de subsidie mee met het kostenpeil van de gesubsidieerde instellingen?

Winston Churchill heeft eens gezegd: "hoe langer je kunt terugkijken, des te verder je kunt vooruitzien". Een waarheid als een koe. Daarom zijn wij mede indieners van de Landbrief motie die door de VVD is geïnitieerd. Hopelijk helpt dit project ons om de waarde van onze democratische rechtsstaat in te zien en te waarborgen voor de verre toekomst.

Begroting 2023

Met deze begroting sluiten we een opmerkelijke bestuursperiode af en leggen we een solide basis voor de volgende periode. De CDA-fractie hoopt dat we de komende jaren in rustiger (in)ternationaal vaarwater zullen komen

Wij zijn van mening dat de kadernota op een uitstekende wijze is verwerkt in deze begroting en steunt de keuzes die hiermee gemaakt worden.

Afsluiting

In onze motivatie om actief te zijn in het provinciaal bestuur zitten vaak persoonlijke redenen, zoals geloofs- en levensovertuiging, zorg voor elkaar of hart voor de ander. Politiek bedrijven betekent altijd bereid te zijn tot het sluiten compromissen. Met het verscherpen in plaats van het overbruggen van verschillen, polariseren in plaats van bruggenbouwen komen we geen stap verder.

Het CDA roept dan ook alle partijen die mee willen doen aan een betrouwbaar Provinciaal Bestuur op de komende maanden en jaren vooral te zoeken naar wat ons bindt, versterkt en aanvult en niet naar alleen bezig te zijn met de verschillen.